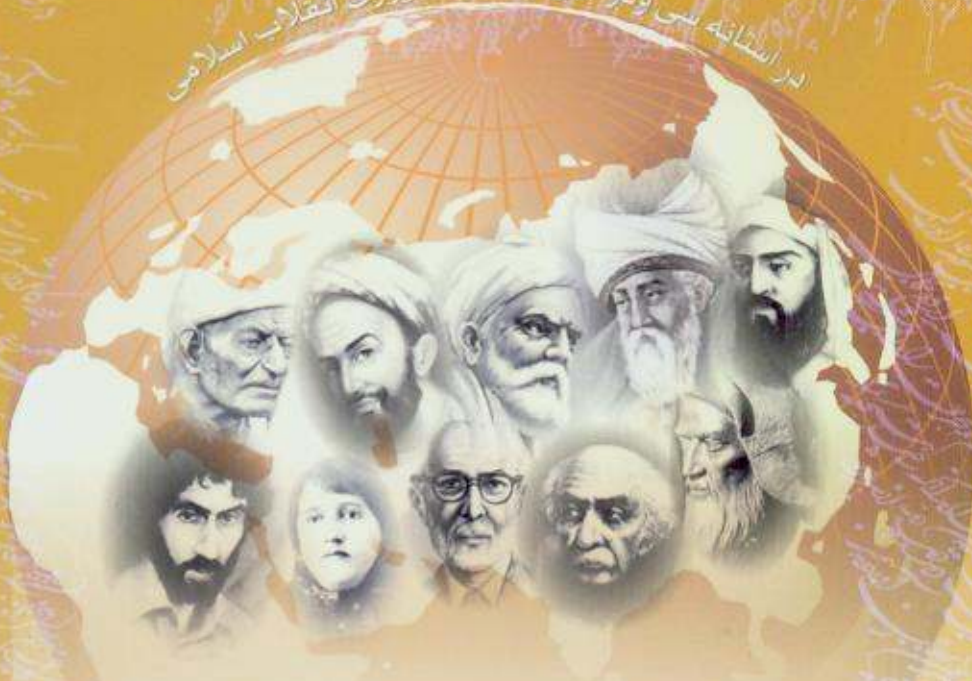

برنام‌سازان و مجریان و خرد
گزین برتراندیش برگزیده

در استقامت بی‌ودومین سالگرد بیست‌و‌نهمین روزی انقلاب اسلامی

چکیده مقالات

هفتمین مجمع بین‌المللی

استادان زبان و ادبیات فارسی

۲۸ و ۲۹ دی ماه ۱۳۸۹ تالار علامه امینی دانشگاه تهران

بررسی استعاره‌های شناختی در منظومه «صدای پای آب» سهراب سپهری

شهلا شریفی*

نونیا میامنی**

زبان‌شناسی شناختی، در سه دهه اخیر، دیدگاه جدیدی به استعاره در حوزه معنا معرفی کرده است. استعاره، بخش عمده‌ای از زبان را تشکیل می‌دهد. انسان براساس تجربیاتی که از جهان خارج دارد، یکسری مفاهیم تجربی را در ذهن خود ذخیره کرده، سپس برای صحبت راجع به مفاهیم انتزاعی، از این مفاهیم تجربی استفاده می‌کند؛ همچنین، انسان براساس این تجربیات فیزیکی، طرح‌واره‌هایی در ذهن خود ایجاد می‌کند که عمده‌ترین آن‌ها عبارتند از: حرکتی، حجمی، قدرتی. در تحقیق حاضر، استعاره از دیدگاه شناختی در منظومه «صدای پای آب» سهراب سپهری بررسی شده است. استعاره‌های یافت‌شده، براساس مفاهیم و اعمال تجربی ساخته شده‌اند و بخشی از آن‌ها با استعاره‌های سنتی هم‌پوشی دارند. نکته مورد توجه این است که شعر سهراب درعین پیچیدگی، به زبان ساده و روزمره نوشته شده است و به همین دلیل در آن، از استعاره‌های شناختی بسیار استفاده شده است که در این مقاله به انواع و مضادیق این استعاره‌ها در این اثر پرداخته خواهد شد. به نظر می‌رسد نگرش شناختی به استعاره، در واقع می‌تواند زیرمجموعه‌ای از استعاره سنتی از بُعدی دیگر باشد که تاکنون به آن توجه نشده است.

کلیدواژه‌ها: زبان‌شناسی شناختی، استعاره، طرح‌واره، سهراب سپهری، صدای پای آب.

* استادیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی

** دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد